RAAD VOOR DIERENWELZIJN
Werkgroep: 'Integratie van de hond in de maatschappij'

WERKGROEPFICHE

1. Deelnemers aan de werkgroep

Voorzitter:

- Dr Claire DIEDERICH (Geassocieerd hoogleraar) FUNDP Namur, Faculté des sciences, Département de médecine vétérinaire

Leden van de werkgroep:

- Mevr Courtain Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten
- M. De Keuster T. De Blauwe Hond
- Mevr Elsen Marleen NRDB
- M. Montegnies Jean-Marc Animaux en Péril
- M. Vanlerberghe KKUSH
- M. Defour VOE
- M. Monami ANDIBEL

Uitgenodigde experts:

- M. Eddy Van Den Bosch van de maatschappij Arena
- Mevr Stéphanie Van Caeneghem van Assuralia

Verantwoordelijke voor de Raad voor dierenwelzijn:

- Mevr Catherine Terclavers

2. Data van de vergaderingen

23/03/10, 26/04/10, 27/05/10, 07/07/10, 27/01/11

3. Gebruikte informatie

- De voortgang die is geboekt bij het verwezenlijken van het plan 2004 ter voorkoming van hondenbeten.
- De stand van zaken van de wetgeving in Europa over de problematiek van de hondenbeten. In het bijzonder in Nederland: sinds 01/01/2009, afschaffing van de wetgeving –verbod om Pit Bull Terriers te houden en te kweken, en Duitsland (Länder Niedersachsen, Ott et al. 2008)
- De enquête door de dienst Dierenwelzijn over de maatregelen die zijn genomen door de Belgische gemeenten inzake zogenaamde gevaarlijke honden
- Conclusies van de recente wetenschappelijke literatuur over hondenbeten waarbij de nadruk wordt gelegd op preventie (bij voorbeeld: Kahn et al 2003 ; Reisner & Shofer, 2008; Cornelissen & Hopster, 2009; Hsu & Sun, 2010)
- Wettelijke aansprakelijkheid :

  - artikel 1385 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek: De eigenaar van een dier, of, terwijl hij het in gebruik heeft, diegene die zich ervan bedient, is aansprakelijk voor de schade die door het dier is veroorzaakt, hetzij het onder zijn bewaring stond, dan wel verdwaald of ontsnapt was.
  - artikel 418 van het Strafwetboek: Schuldig aan onopzettelijk doden of aan onopzettelijk toebrengen van letsel is hij die het kwaad veroorzaakt door gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, maar zonder het oogmerk om de persoon van een ander aan te randen.
  - artikel 398 van het Strafwetboek: Hij die opzettelijk verwondingen of slagen toebrengt, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig frank tot honderd frank of met een van die straffen alleen.

Ingeval de schuldige heeft gehandeld met voorbedachten rade, wordt hij veroordeeld tot gevangenisstraf van een maand tot een jaar en tot geldboete van vijftig frank tot tweehonderd frank.

4. Samenvatting van de conclusies van de vergaderingen

1. De actiemaatregelen van het plan ter preventie van hondenbeten van 2004 werden voorgelegd aan de Raad voor Dierenwelzijn van 08/10/2009. De Raad vroeg zich af welke extra maatregelen zouden kunnen of moeten overwogen worden. Er werd beslist om een werkgroep met als titel 'Integratie van de hond in de samenleving' op te richten, omdat geoordeeld wordt dat de preventie van de beten verloopt via een integratie van het dier.

2. De werkgroep wijst op de desastreuze gevolgen van het verbod op het houden van bepaalde rassen in een aantal gemeentes, zowel voor honden (euthanasie, achterlaten van de honden) als voor de eigenaars (verhuis).

3. Er is aangetoond dat een hond een positieve invloed heeft op de mens. Kinderen die een huisdier hebben zijn socialer en vertonen meer empathie (Poresky, 1996), en een kind dat een goede band heeft met een hond is beter in staat om verdriet te boven te komen (Triebenbacher, 1998). Daarenboven maakt het gezelschap van een hond het makkelijker om sociaal contact te hebben met mensen van alle leeftijden, achtergronden en etnische afkomst ; honden kunnen het gespreksonderwerp vormen voor hun eigenaars en ook voorbijgangers kunnen een gesprek aanknopen met de eigenaars over hun honden (Westgarth et al 2008). Een hond bezitten kan echter ook risico's inhouden zoals beten, trauma's of overdracht van zoönosen (Gisle et al 2002, Robinson 2002). Het risico op '0 ongevallen' bestaat niet wanneer men een hond heeft. Het aantal door honden veroorzaakte ongevallen waarover wordt bericht in de kranten is slechts het topje van de ijsberg. Dit zichtbare deel van de ijsberg bestaat bijna uitsluitend uit ongevallen die zich op de openbare weg voordoen (20%). Met andere woorden, de meeste ongevallen gebeuren binnen het gezin (80%) en vormen het niet-zichtbare deel van de ijsberg, wat veruit het omvangrijkste deel is. Tezelfdertijd blijven honden erg populaire dieren: volgens een enquête uit 2003 bezaten in België 33,5% van de gezinnen met kinderen minstens één hond (Kahn et al 2004). De werkgroep benadrukt dan ook het belang van preventie, door nauwkeurige informatie en praktische tips aan te bieden aangaande veilige methodes om een gezelschapshond te houden, om de voordelen van een hond in huis in stand te houden en om de risico's te beperken (Love and Overall 2001, Hemsworth & Pizer 2006, Westgarth et al 2008).

4. De werkgroep stelt vast dat er weinig kennis is over het gedrag van honden en welke training ze nodig hebben. De eigenaars vernoemen echter als ideale gedragskenmerken van hun gezelschapshond: hij mag geen gevaar vormen voor de kinderen, hij moet proper zijn, luisteren, niet weglopen, geen schade aanrichten als hij alleen wordt gelaten (volgens enquêtes die werden uitgevoerd door King et al in 2009 en 2010, in de VS en in Australië). Om dit te bekomen moeten honden correct opgevoed worden en eigenaars correct worden geïnformeerd.

5. De werkgroep vindt het nodig dat (toekomstige) hondeneigenaars een opleiding krijgen, net zoals in andere landen (Frankrijk, Zwitserland),. De inhoud van die sensibiliseringsopleiding voor hondenbezitters moet federaal worden bepaald in overleg met de cynologische sector. Er zou bijzondere aandacht besteed moeten worden aan asielhonden. De gedragsfiche zou herbekeken moeten worden want ze besteedt enkel aandacht aan agressiviteit en biedt geen mogelijkheid om het algemene karakter van de hond te beschrijven.

6. Voor de meeste hondenclubs en in bepaalde gemeentes, is de eigenaar van een hond verplicht om een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid 'privéleven' aan te gaan ('familiale' burgerlijke aansprakelijkheid). Meer dan 90% van de gezinnen blijkt momenteel gedekt door dit soort verzekering. Het verplicht maken van de verzekering familiale burgerlijke aansprakelijkheid voor hondeneigenaars levert evenwel tal van problemen op en verleent een vals gevoel van veiligheid aangezien de verzekering niet in alle gevallen zal tussenkomen (Mevr Van Caeneghem van Assuralia, de Beroepsvereniging voor verzekeringsondernemingen). Het is om die reden dat de werkgroep van oordeel is dat die verzekering verplicht maken geen relevante piste is.

7. Uit discussies met mevrouw Courtain (VBSG) blijkt dat sommige honden met teveel op een beperkte oppervlakte worden gehouden, of door personen die afwijkend gedrag vertonen (druggebruik, huiselijk geweld, gebruik van vuurwapens, diefstal). Die honden moeten beschouwd worden als dieren waarvan het welzijn in gevaar kan zijn.

8. Verschillende maatregelen uit het preventieplan 2004 werden opgelegd aan de hondenverkopers, waaronder bepaalde maatregelen om impulsaankopen te verminderen, met name: de erkenningsvoorwaarden[1], het verbod van verkoop op afbetaling[2], de lijst met vragen voor de aankoop van een hond[3], de schriftelijke richtlijnen betreffende de opvoeding van een hond[4], de overdrachtsverklaring[5] en de fiche voor de evaluatie van het gedrag van de hond in het asiel[6]. (**1** Koninklijk besluit van 27/04/07 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren. **2** Art.10bis van de wet van 14/08/86 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren. **3** Bijlage IX bij het KB van 27/04/07. **4** Art. 31 van het KB van 27/04/07. **5** Bijlage VIII A bij het KB van 27/04/07. 6 Bijlage VIII B bij het KB van 27/04/07.)

9. De werkgroep herhaalt dat particulieren die met hun hond willen fokken een erkenning als fokker moeten behalen via een vereenvoudigde procedure. Daarnaast moet het personeel dat instaat voor de verzorging van gezelschapsdieren in erkende instellingen een opleiding volgen.

10. Op verzoek van de Raad voor Dierenwelzijn (09/12/10) om een verduidelijking, heeft de werkgroep tijdens zijn vergadering van 27/01/11 het ontwerp van advies herbekeken. Volgende besluiten werden getroffen:

5. Geraadpleegde documenten

Barnes J.E., Boat B.W., Putnam F.W., Dates H.F., Mahlman A.R., 2006.
Ownership of high-risk ("vicious") dogs as a marker for deviant behaviors. J. Interpersonal Violence, 21(12): 1616-1634.

Cornelissen J.M.R., Hopster H. Dog bites in The Netherlands: A study of victims, injuries, circumstances and aggressors to support evaluation of breed specific legislation.
The Vet. J. (2009), doi:10.1016/j.tvjl.2009.10.001.

Diesel G., Pfeiffer D.U., Brodbelt D., 2008. Factors affecting the success of rehoming dogs in the UK during 2005. Prev. Vet. Med., 84(3-4): 228-241.

Luescher A.U., Medlock R.T., 2009. The effects of training and environmental alterations on adoption success of shelter dogs. Appl. Anim. Behav. Sci., 117(1-é): 63-68.

Ott S.A., Schalke E., von Gaertner A.M., Hackbarth H., 2008. Is there a difference ? Comparison of golden retrievers and dogs affected by breed-specific legislation regarding aggressive behavior. J. Vet.Behav., 3: 134-140.

Ragatz L., Fremouw W., Thomas T., McCoy K., 2009. Vicious dogs: the antisocial behaviors and psychological characteristics of owners. J. Forensic Sci., 54(3): 699-703.

Reisner I.R., Shofer F.S., 2008. Effects of gender and parental status on knowledge and attitudes of dog owners regarding dog aggression toward children. J. Am. Vet. Med. Assoc., 233(9): 1412-1419.

Stephen J., Ledger R., 2007. Relinqhishing dog owners' ability to predict behavioural problems in shelter dogs post adoption. Appl. Anim. Behav. Sci., 107(1-2): 88-99.

Wells D.L., Hepper P.G., 2000. Prevalence of behaviour problems reported by owners of dogs purchased from an animal rescue shelter. Appl. Anim. Behav. Sci., 69(1): 55-65.

6. Goedkeuring van het advies door de Raad voor Dierenwelzijn

De Raad voor Dierenwelzijn keurde het advies goed op 8 februari 2011.